

Til beslutningsforslag nr. **B 160**

Folketinget 2019-20

Skriftlig fremsættelse (26. marts 2020)

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om danske militære bidrag til den europæiskledede maritime overvågningsmission i Hormuzstrædet

(Beslutningsforslag nr. B 160)

Sikkerhedssituationen omkring Hormuzstrædet er siden foråret 2019 spidset til. Strædet udgør bindeledet mellem Den Persiske Golf og Det Arabiske Hav og er et vigtigt handelsmæssigt knudepunkt. Retten til fri sejlads gennem strædet er derfor af stor betydning for lande, som lever af handel med omverdenen. I maj og juni 2019 var flere kommercielle skibe udsat for angreb med sprængladninger, ligesom en række øvrige sikkerhedshændelser i regionen gav anledning til bekymring for den regionale stabilitet. Skibsangrebene har skabt utryghed på havene og har skærpet den i forvejen tilspidsede sikkerhedssituation i regionen.

Som verdens 5. største søfartsnation er retten til fri sejlads af afgørende betydning for Danmark. Danske skibe sejler igennem Hormuzstrædet på daglig basis og udgør derfor en vigtig kilde til beskæftigelse og velstand for Danmark.

I lyset af sikkerhedshændelserne i Hormuzstrædet i 2019 tog Frankrig initiativ til at etablere en maritim overvågningsmission i Hormuzstrædet. Missionen har til formål at beskytte navigationsfriheden, sikre koordination mellem partnere i området samt medvirke til deeskalering gennem tilstedeværelse på begge sider af strædet. Gennem øget international tilstedeværelse og overvågning er det hensigten, at missionen skal mindske risikoen for flere af den type hændelser, som fandt sted i sommeren 2019. Den maritime mission har fået navnet "European Maritime Awareness in The Strait of Hormuz (EMASOH)". EMASOH blev lanceret den 20. februar 2020 ved en fælles støtteerklæring underskrevet af Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Grækenland, Italien, Nederlandene, Portugal og Tyskland, mens missionen blev erklæret fuldt operativ den 25. februar 2020. Missionen består af minimum to deployerede skibe, hvoraf Frankrig stiller med det ene samt akkult med kommando- og kontrolhovedkvarter i Abu Dhabi. Nederlandene bidrager indledningsvis med det andet skib.

Indsatsen i EMASOH udgøres desuden af et diplomatisk spor under ledelse af en særlig repræsentant for maritim sik-

kerhed, som er udpeget af de deltagende lande. Repræsentantens overordnede formål er at bidrage til regional deeskalation og maritim sikkerhed. Opgaverne for repræsentanten er at etablere dialog om maritim sikkerhed med regionale lande og partnere, kortlægge muligheder for tillidsskabende foranstaltninger samt konsultere med EMASOH's deltagerlande om muligheder for at fremme en bredere regional dialog om maritim sikkerhed. Samtidig vil repræsentanten løbende skulle koordinere med andre aktører, herunder EU, for at sikre komplementaritet til andre diplomatiske initiativer.

Udover EMASOH eksisterer der en række øvrige maritime indsats i området. Det gælder f.eks. den maritime sikkerhedsindsats International Maritime Security Construct (IMSC), hvortil en række lande – bl.a. USA og Storbritannien – bidrager med forskellige kapaciteter. Ligeledes har enkelte lande indsat flådekapaciteter i området under nationalt mandat. Det gælder eksempelvis Japan, Indien og Sydkorea. EMASOH vil i muligt omfang koordinere med både landene i regionen, IMSC, nationalt indsatte enheder og andre maritime aktører i området.

Der anmodes om Folketingets samtykke til udsendelse af danske militære bidrag på op til ca. 195 personer til den europæiskledede maritime overvågningsmission i Hormuzstrædet.

Konkret drejer det sig om et fregatbidrag af Iver Huitfeldt-klassen med tilhørende Seahawk-helikopter og en maritim indsatsenhed. Fregatbidraget med tilhørende helikopter og indsatsenhed vil have en samlet besætning på op til ca. 170 personer inkl. en maritim indsatsenhed, herunder mine-dykkere, militærpoliti og maritime specialstyrker. Bidraget planlægges udsendt i en periode på ca. 4 måneder fra omkring august 2020. Derudover vil kunne udsendes et stabsbidrag på op til ca. 5 personer. Stabsbidraget på to personer, der allerede er udsendt på baggrund af rådføring med Det Udenrigspolitiske Nævn den 12. december 2019, vil fremadrettet indgå i det samlede styrkebidrag med samme mandat. Ved en eventuel dansk overtagelse af missionens ledelse vil der kunne tilføres et yderligere stabsbidrag på op til ca. 20 personer.

Fregatbidragets opgaver vil være tilstedeværelse, monitorering og etablering af et maritimt situationsbillede i området med henblik på at understøtte skibsfartens fri bevægelighed. Opgaverne kan omfatte assistance til og undsætning af

skibe i nød, eksempelvis som følge af et angreb fra en ikke-statslig aktør. Den maritime indsatsenhed på op til ca. 20 personer, hvis sammensætning kan variere over tid, vil støtte den samlede opgaveløsning og vil herudover kunne håndtere evt. militærpolitiopgaver og et evt. behov for demontering af sprængladninger på skibe.

Seahawk-helikopteren vil bidrage til fregatbidragets samlede opgaveløsning, herunder etablering af et maritimt situationsbillede samt understøttelse af evt. redningsaktioner til søs.

Stabsbidraget vil støtte den samlede opgaveløsning, herunder løse koordinerings- og planlægningsopgaver i missionens maritime hovedkvarter i Abu Dhabi eller eventuelt placeres på et af de europæiske skibe i missionen.

Cyberkapaciteter vil endvidere kunne indgå i den danske militære indsats.

Operationsområdet for bidragene vil være Den Persiske Golf, Hormuzstrædet og Det Arabiske Hav.

De danske bidrag vil have mandat til magtanvendelse i selvforsvar og som fastlagt i EMASOH's operationsplan. De danske bidrag vil ligeledes have mandat til at forsvare øvrige enheder i missionen samt de enheder, der er indsat eksempelvis i rammen af IMSC eller under nationalt mandat. De danske militære bidrag vil være under operativ kontrol af EMASOH's hovedkvarter. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando over bidragene i hele perioden.

De danske bidrag vil være undergivet folkeretten, herunder FN's havretskonvention samt i relevant omfang den humanitære folkeret. FN's havretskonvention indeholder blandt andet regler om fri sejlads og transitpassage.

Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) vurderer, at sikkerhedssituationen i Hormuzstrædet, Den Persiske Golf og Oman-bugten, som er en del af Det Arabiske Hav, generelt er uændret siden august 2019.

FE vurderer, at truslen fra iranske angreb i forbindelse med danske maritime operationer uden for iransk territorialfarvand er LAV. FE vurderer, at truslen fra terrorangreb, herunder maritim terror, fra militante islamistiske grupper mod et dansk militært skibsbidrag er LAV. FE vurderer, at truslen mod en dansk helikopter over internationalt farvand i operationsområdet er LAV, mens truslen over internationalt farvand i nærheden af iransk luftrum er MIDDEL.

FE vurderer, at truslen fra cyberspionage og cyberkriminalitet er MEGET HØJ.

Da de danske militære bidrag vil indgå i indsatser, hvor der kan blive tale om anvendelse af militære magtmidler, forelægges sagen for Folketinget under henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2, med anmodning om, at Folketinget giver sit samtykke til udsendelse af de danske bidrag som beskrevet ovenfor. Regeringen vil løbende vurdere de danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at genudsende, væsentligt justere eller væsentligt forlænge bidragene, eller såfremt der skulle ske væsentlige ændringer i forhold til de ovenfor beskrevne opgaver eller operationsområder, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.